

Evaluatie Caribisch Nederland

Persbericht --- Commissie evaluatie staatkundige structuur Caribisch Nederland ---
12 oktober 2015

Vijf jaar verbonden:

Bonaire, Sint Eustatius, Saba en Europees Nederland

Er is sinds 10 oktober 2010 veel veranderd op Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Zowel vanuit de drie eilanden als de Rijksoverheid is er veel tijd, geld en energie geïnvesteerd om van de transitie een succes te maken. In 2010 overheerste optimisme, de verwachtingen waren hoog gespannen. De afgelopen jaren is er veel werk verzet. In korte tijd zijn er veel veranderingen voorbereid en doorgevoerd. De resultaten van deze inspanningen zijn echter wisselend.

Er zijn duidelijk positieve resultaten behaald, bijvoorbeeld in de zorg en het onderwijs. De commissie concludeert dat er vooral successen geboekt zijn op terreinen waar de plannen ambitieus en de afspraken concreet zijn. Veel laat nog te wensen over. Ondanks de intentie om terughoudend te zijn met het maken van nieuwe wetten en regels blijkt er in de praktijk toch veel veranderd te zijn. Over bepaalde veranderingen bestaat onvrede. Bewoners vinden dat ze te weinig betrokken zijn geweest bij de veranderingen en dat er vaak onvoldoende met de bijzondere omstandigheden op de eilanden rekening wordt gehouden. De armoedeproblematiek is toegenomen, mede door de dalende koopkracht en het lage niveau van sociale voorzieningen. Ook zijn er achterstanden in het onderhoud van de fysieke infrastructuur.

De commissie concludeert dat tegenvallende resultaten worden veroorzaakt door een aantal factoren. Gemaakte afspraken zijn niet altijd helder en worden verschillend uitgelegd. Het meest sprekende voorbeeld is de afspraak om tot een 'binnen Nederland aanvaardbaar voorzieningenniveau' te komen. De verschillen in taal, schaalgrootte en cultuur bemoeilijken de samenwerking tussen Bonaire, Sint Eustatius, Saba en de Rijksoverheid. De aanpak van de Rijksoverheid is versnipperd en de kennis over de specifieke omstandigheden op Bonaire, Sint Eustatius en Saba vaak beperkt. Daarnaast is het lokale bestuur nog niet van voldoende kwaliteit.

Niet alle ontwikkelingen op Bonaire, Sint Eustatius en Saba sinds 10 oktober 2010 hebben te maken met de staatkundige vernieuwing. Net als Europees Nederland zijn ook de eilanden getroffen door de wereldwijde economische en financiële crisis. Ook los daarvan is de economische ontwikkeling beperkt. Bonaire, Sint Eustatius, Saba en Europees Nederland missen een gedeelde aanpak die een economisch toekomstperspectief biedt.

Op dit moment overheerst op de eilanden een breed gevoelde en sinds 2010 steeds verder toegenomen teleurstelling. De hoge verwachtingen die mensen hadden bij de start van de transitie zijn niet allemaal uitgekomen. Dat is in belangrijke mate terug te voeren op het welvaartsniveau: de levensstandaard is voor veel mensen, ook die met een baan, sinds 2010 gedaald.

De balans na vijf jaar is nog niet positief. Vijf jaar is echter kort. Het is te vroeg voor een definitief oordeel. De verwerking van de transitie is nog in volle gang. De commissie spreekt de wens uit dat de resultaten van de evaluatie de basis vormen voor een impuls om de oorspronkelijke doelstellingen van de staatkundige verandering in de komende jaren dichterbij te brengen. Dat vereist dat Bonaire, Sint Eustatius, Saba en Europees Nederland, in dialoog met de bewoners, gezamenlijk concrete maatregelen treffen die in het belang zijn van de inwoners van Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Achtergrond

De eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba hebben sinds 10 oktober 2010 elk een rechtstreekse band met Nederland. Afgesproken is dat na vijf jaar een evaluatie plaatsvindt van de uitwerking van de nieuwe staatkundige structuur. De commissie heeft gekeken naar de werking van de wetgeving, de werking van de nieuwe bestuurlijke structuur en de gevolgen voor de bevolking. De evaluatie is uitgevoerd in opdracht van de bestuurscolleges van de openbare lichamen van Bonaire, Sint Eustatius, Saba en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

Met vragen over het rapport of interviewverzoeken voor de commissie kunt u zich wenden tot Hendrieneke Bolhaar (communicatie@evaluatiec.nl), 06-53 663 621).